

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel.(071) 344 65 87, (071) 34 05 920, fax (071) 34 05 922
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 61-18/11/JM

Wrocław, 23.10.2012 r.

DECYZJA RWR 32/2012

I. Na podstawie art. 26 ust.1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2007 r., nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 5 i 6 tej ustawy i § 5 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. *w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz. U. Nr 107, poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Robertowi Burasowi, prowadzącemu działalność gospodarczą do dnia 13 lutego 2011 r. pod nazwą „CONNECT” Robert Buras z siedzibą w Poznaniu, a od dnia 14 lutego 2011 r. pod nazwą „Robert Buras „BLUE-ITI” z siedzibą w Poznaniu,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez:

- 1) niepodanie we wzorcu umownym pn. „ZAMÓWIENIE NA ZAWARCIE UMOWY O ABONAMENT TV CYFROWEJ „n”” następujących danych:
 - a) imienia i nazwiska przedsiębiorcy prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą, co stanowi naruszenie art. 21 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r., Nr 220, poz.1447 ze zm.),
 - b) informacji o prawie konsumenta do odstąpienia od umowy w terminie 10 dni od dnia jej zawarcia oraz niewręczanie konsumentom wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, co stanowi naruszenie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. z 2000 r., nr 22, poz. 271 ze zm.),
- 2) zastrzeżenie we wzorcu umownym pn. „ZAMÓWIENIE NA ZAWARCIE UMOWY O

ABONAMENT TV CYFROWEJ „n” , że konsumentowi wolno odstąpić od umowy za zapłatą oznaczonej sumy (odstępnego), której wysokość została określona w postanowieniu o treści cyt: „Niniejszym wyrażam zgodę na zainstalowanie przez CONNECT (Instalator) zestawu satelitarnego otrzymanego przy zawarciu umowy o abonament Telewizji „n” (Umowa) i przyjmuje do wiadomości, że w wypadku odstąpienia lub rozwiązania Umowy, uiszczona przeze mnie – na rzecz instalatora – zaliczka lub kwota za wykonaną przez niego usługę instalacji zestawu satelitarnego, w wysokości PLN, nie podlega zwrotowi. Zawiadamiający wyraża zgodę na obciążenie go karą umowną w wysokości 99 zł w przypadku odstąpienia od zawartej Umowy.”, co stanowi naruszenie art. 2 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. z 2000 r., nr 22, poz. 271 ze zm.).

i nakazuje się zaniechania jej stosowania.

UZASADNIENIE

1.1. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dalej „Prezes Urzędu”, przeprowadził postępowanie wyjaśniające w sprawie możliwości stosowania przez Roberta Burasa, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „CONNECT” Robert Buras z siedzibą w Poznaniu, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W jego wyniku ustalono, iż ww. przedsiębiorca w stosowanym w obrocie z konsumentami wzorcu umownym pn. „ZAMÓWIENIE NA ZAWARCIE UMOWY O ABONAMENT TV CYFROWEJ „n” nie zamieszcza ww. wymaganych prawem informacji i danych oraz nie wręcza konsumentowi wzorca oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

(Dowód: karta 10-11)

1.2. W związku z powyższym Postanowieniem nr 127/2011 z dnia 31 maja 2011 r., Prezes Urzędu, wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie podejrzenia stosowania przez Roberta Burasa, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „CONNECT” Robert Buras z siedzibą w Poznaniu, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez:

- 1) niepodanie we wzorcu umownym pn. „ZAMÓWIENIE NA ZAWARCIE UMOWY O ABONAMENT TV CYFROWEJ „n” następujących danych:
 - a) imienia i nazwiska przedsiębiorcy prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą, co może stanowić naruszenie art. 21 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r., Nr 220, poz.1447 ze zm.), dalej: „ustawa o swobodzie działalności gospodarczej”,
 - b) informacji o prawie konsumenta do odstąpienia od umowy w terminie 10 dni od dnia jej zawarcia oraz niewręczanie konsumentom wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, co może stanowić naruszenie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności

za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. z 2000 r., nr 22, poz. 271 ze zm.), dalej: „ustawa o prawach konsumentów”,

- 2) zastrzeżenie we wzorcu umownym pn. „ZAMÓWIENIE NA ZAWARCIE UMOWY O ABONAMENT TV CYFROWEJ „n””, że konsumentowi wolno odstąpić od umowy za zapłatą oznaczonej sumy (odstępnego), której wysokość została określona w postanowieniu o treści cyt: „Niniejszym wyrażam zgodę na zainstalowanie przez CONNECT (Instalator) zestawu satelitarnego otrzymanego przy zawarciu umowy o abonament Telewizji „n” (Umowa) i przyjmuje do wiadomości, że w wypadku odstąpienia lub rozwiązania Umowy, uiszczona przeze mnie – na rzecz instalatora – zaliczka lub kwota za wykonaną przez niego usługę instalacji zestawu satelitarnego, w wysokości PLN, nie podlega zwrotowi. Zawiadamiający wyraża zgodę na obciążenie go karą umowną w wysokości 99 zł w przypadku odstąpienia od zawartej Umowy.”, co może stanowić naruszenie art. 2 ust. 2 i 3 ustawy o prawach konsumentów.

Ponadto — zgodnie z punktem II Postanowienia nr 127/2011, Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów poszczególne materiały uzyskane podczas wymienionego wyżej postępowania wyjaśniającego (nr sygn. RWR 403-36/11/JM).
(Dowód: karta nr 1-12)

2. Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

2.1. Robert Buras jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą, wpisaną do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Wójta Gminy w Pielgrzymce, pod numerem 673/2004. Do dnia 13 lutego 2011 r. przedsiębiorca prowadził działalność pod nazwą „Robert Buras Connect” z siedzibą przy ul. 27 Grudnia 7/12 w Poznaniu. Z dniem 14 lutego 2011 r. zgłosił on zmianę nazwy firmy na „Robert Buras BLUE-ITI” oraz zmianę adresu głównego miejsca prowadzenia działalności na Poznań, ul. Szczanieckiej 2a/1. Natomiast z dniem 14 września 2011 r. przedsiębiorca zmienił siedzibę firmy na ul. Małeckiego 16/1 w Poznaniu.

Przedmiotem tej działalności jest badanie rynku i opinii publicznej oraz wykonywanie instalacji elektrycznych. Taką działalność prowadził Robert Buras działając pod nazwą „Robert Buras Connect”, jak i obecnie jako „Robert Buras BLUE-ITI”.

(Dowód: karta nr 8, 25, 27-30, 34-35)

2.2. Robert Buras „BLUE-ITI””, dalej: „BLUE-ITI”, działa na terenie województwa wielkopolskiego w imieniu zleceniodawcy – ITI Neovision Sp. z o.o. w Warszawie, ale umowy zawiera na własny rachunek i je realizuje.

(Dowód: karta nr 6)

2.3. W obrocie z konsumentami BLUE-ITI od sierpnia 2010 r. stosuje wzorzec umowny pn. „ZAMÓWIENIE NA ZAWARCIE UMOWY O ABONAMENT TV CYFROWEJ „n””, dalej: „Zamówienie”. Umowy według tego wzorca zawierane są z konsumentami poza lokalem przedsiębiorcy. Ich przedmiotem jest zamówienie przez konsumenta zarówno konkretnego abonamentu telewizji cyfrowej „n”, jak również instalacji zestawu telewizji „n” na warunkach określonych w tych umowach.

(Dowód: karta nr 9)

2.4. W powyższym wzorcu umownym znajduje się postanowienie o treści: „Niniejszym

wyrażam zgodę na zainstalowanie przez CONNECT (Instalator) zestawu satelitarnego otrzymanego przy zawarciu umowy o abonament Telewizji „n” (Umowa) i przyjmuje do wiadomości, że w wypadku odstąpienia lub rozwiązania Umowy, uiszczona przez mnie – na rzecz instalatora – zaliczka lub kwota za wykonaną przez niego usługę instalacji zestawu satelitarnego, w wysokości PLN, nie podlega zwrotowi. Zawiadamiający wyraża zgodę na obciążenie go karą umowną w wysokości 99 zł w przypadku odstąpienia od zawartej Umowy.”.

Brak jest natomiast w tym wzorcu informacji o prawie konsumenta do odstąpienia od umowy w terminie 10 dni od jej zawarcia oraz wskazania imienia i nazwiska przedsiębiorcy prowadzącego jednoosobową działalność. Do wzorca umownego BLUE-ITI nie dołącza także wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

(Dowód: karta nr 10-11)

Rober Buras, pismem z dnia 7 stycznia 2011 r., poinformował Prezesa Urzędu o zmianie miejsca wykonywania działalności i wskazał, iż znajduje się ono na ul. Szczanieckiej 2a/1 w Poznaniu. Nie podał natomiast, iż zmianie uległo również oznaczenie przedsiębiorcy. Na ostatnim, skierowanym do Prezesa piśmie z dnia 15 lutego 2011 r. widnieje pieczęć „CONNECT 60-216 Poznań, ul. Szczanieckiej 2a/1”, chociaż w tej dacie działalność prowadzona była pod nową nazwą „Robert Buras „BLUE-ITI””. Również w treści pisma przedsiębiorca podaje cyt.: „Firma Connect oświadcza (...)”.

(Dowód: karta nr 9, 12, 30)

2.5. Do postawionych zarzutów BLUE-ITI nie ustosunkował się. Zawiadomienie o wszczęciu postępowania wraz z postanowieniem nr 127/2011 z dnia 31 maja 2011 r. zostało trzykrotnie przesłane do przedsiębiorcy na adres głównego miejsca prowadzenia działalności (ul. Szczanieckiej 2a/1 w Poznaniu). Za każdym razem Poczta Polska zwracała list z adnotacją „Adresata nie zastano” i „Zwrot nie podjęto w terminie”.

tabela nr 1

L.P.	Data nadania	Data 1-wszego awizo	Data 2-giego awizo	Data zwrotu	Okres przechowywania w placówce pocztowej
List 1	1.06.2011 r.	6.06.2011 r.	13.06.2011 r.	21.06.2011 r.	14
List 2	12.07.2011 r.	15.07.2011 r.	22.07.2011 r.	30.07.2011 r.	14
List 3	4.08.2011 r.	8.08.2011 r.	16.08.2011 r.	23.08.2011 r.	14

Powyższe dokumenty, wysłane także na adres zamieszkania przedsiębiorcy, zostały odebrane przez pełnoletniego domownika-pracownika firmy (według danych znajdujących się na zwrotnym poświadczeniu odbioru).

Dokumenty te zostały wysłane także na wskazany w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej adres do doręczeń – ul. Małeckiego 16 lok. 1, 60-707 Poznań. Jednak i ta przesyłka została zwrócona z adnotacją „Nie podjęto w terminie” (data 1-wszego i 2 -go awizo – 19 i 27 czerwca 2012 r., data zwrotu 4 lipca 2012 r., okres przechowywania w placówce pocztowej- 14 dni).

BLUE-ITI nie podejmuje także innych przesyłek listownych kierowanych do niego w niniejszej sprawie, wszystkie są zwracane przez Poczta Polską z adnotacją „Nie podjęto w terminie”.

(Dowód: karta nr 13-16, 21, 34, 36-43)

2.6. W niniejszej sprawie Prezes Urzędu wystąpił do Naczelników Urzędów Skarbowych właściwych ze względu na miejsce zamieszkania przedsiębiorcy lub prowadzenia przez niego działalności gospodarczej, z prośbą o przesłanie informacji o osiągniętych przez BLUE-ITI przychodach. **(tajemnica przedsiębiorstwa).**

(Dowód: karta nr 20, 44-45, 47-48)

3. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył, co następuje:

3.1. Doręczenie zastępcze.

W myśl art. 42 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2000 r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.), dalej: „*kpa*”, pisma doręcza się osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub miejscu pracy. W razie niemożności doręczenia pisma w powyższy sposób pisma doręcza się w każdym miejscu, gdzie się adresata zastanie (art. 42 § 3 *kpa*).

Zgodnie zaś z art. 44 § 1 *kpa*, w przypadku gdy pisma nie można doręczyć w sposób wskazany powyżej :

- 1) poczta przechowuje pismo przez okres czternastu dni w swojej placówce pocztowej - w przypadku doręczania pisma przez pocztę,
- 2) pismo składa się na okres czternastu dni w urzędzie właściwej gminy (miasta) - w przypadku doręczania pisma przez pracownika urzędu gminy (miasta) lub upoważnioną osobę lub organ.

Przepis art. 42 § 2 *kpa* stanowi, iż „*Zawiadomienie o pozostawieniu pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru w terminie siedmiu dni, licząc od dnia pozostawienia zawiadomienia w miejscu określonym w § 1, umieszcza się w oddawczej skrzynce pocztowej lub, gdy nie jest to możliwe, na drzwiach mieszkania adresata, jego biura lub innego pomieszczenia, w którym adresat wykonuje swoje czynności zawodowe, bądź w widocznym miejscu przy wejściu na posesję adresata .*”

W przypadku niepodjęcia przesyłki w terminie, o którym mowa w § 2, pozostawia się powtórne zawiadomienie o możliwości odbioru przesyłki w terminie nie dłuższym niż czternaście dni od daty pierwszego zawiadomienia, a doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia okresu, o którym mowa w ww. art. 44 § 1 , a pismo pozostawia się w aktach sprawy (art. 42 § 3 i § 4 *kpa*).

Zgodnie z wypisem z ewidencji działalności gospodarczej, jak również z oświadczeniem samego przedsiębiorcy (karta nr 9), w dniu wszczęcia postępowania tj. 31 maja 2011 r., główne miejsce prowadzenia działalności znajdowało się w Poznaniu przy ul. Szczanieckiej 2A/1. Z dniem 14 września 2011 r. zostało ono zmienione na ul. Małeckiego 16/1 w Poznaniu. Cała korespondencja kierowana do przedsiębiorcy na oba ww. adresy została zwrócona przez Poczta Polska z adnotacją „nie podjęto w terminie”. Za każdym razem poczta przechowywała przesyłkę przez 14 dni, pozostawiając w skrzynce oddawczej adresata awiza (pkt 2.6. decyzji). Stwierdzić zatem należy, iż zaszły wszystkie przesłanki do przyjęcia fikcji doręczenia BLUE-ITI zawiadomienia o wszczęciu postępowania, jak i pozostałej korespondencji.

3.2. Zagrożenie interesu publicznoprawnego

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie (...) jest

uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.

W opinii Prezesa Urzędu w rozpatrywanym stanie faktycznym zachowanie uczestnika nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy obecnych i przyszłych kontrahentów przedsiębiorcy. Zatem ma ona charakter publicznoprawny. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy - naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest równoznaczne z naruszeniem interesu publicznoprawnego.

3.3. Oznaczenie przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...), pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Natomiast art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, handlową, budowlaną, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatacja zasobów naturalnych, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Ponadto, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy: *„Przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą w dniu złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym.”*

Robert Buras, wpisany do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Wójta Gminy w Pielgrzymce pod numerem 673/2004, prowadzi działalność gospodarczą w zakresie badania rynku i opinii publicznej oraz wykonywania instalacji elektrycznych,

A zatem - w świetle powyżej przytoczonych przepisów prawnych – jest on przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...), do którego przepisy tej ustawy odnoszą się wprost.

3.3. Rozstrzygnięcie zawarte w sentencji decyzji

Określenie zarzutu, przesłanki naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

BLUE-ITI został postawiony zarzut stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust.1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie (...), polegającej na naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez:

- 1) niepodanie we wzorcu umownym pn. „ZAMÓWIENIE NA ZAWARCIE UMOWY O ABONAMENT TV CYFROWEJ „n”” następujących danych:
 - a) imienia i nazwiska przedsiębiorcy prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą,

- co może stanowić naruszenie art. 21 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej,
- b) informacji o prawie konsumenta do odstąpienia od umowy w terminie 10 dni od dnia jej zawarcia oraz niewręczanie konsumentom wzoru oświadczenia o odstąpieniu od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa, co może stanowić naruszenie art. 3 ust. 1 ustawy o prawach konsumentów,
- 2) zastrzeżenie we wzorcu umownym pn. „ZAMÓWIENIE NA ZAWARCIE UMOWY O ABONAMENT TV CYFROWEJ „n””, że konsumentowi wolno odstąpić od umowy za zapłatą oznaczonej sumy (odstępnego), której wysokość została określona w postanowieniu o treści cyt: *„Niniejszym wyrażam zgodę na zainstalowanie przez CONNECT (Instalator) zestawu satelitarnego otrzymanego przy zawarciu umowy o abonament Telewizji „n” (Umowa) i przyjmuje do wiadomości, że w wypadku odstąpienia lub rozwiązania Umowy, uiszczona przez mnie – na rzecz instalatora – zaliczka lub kwota za wykonaną przez niego usługę instalacji zestawu satelitarnego, w wysokości PLN, nie podlega zwrotowi. Zawiadający wyraża zgodę na obciążenie go karą umowną w wysokości 99 zł w przypadku odstąpienia od zawartej Umowy.”*, co może stanowić naruszenie art. 2 ust. 2 i 3 ustawy o prawach konsumentów,

Art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...) stanowi, iż *„Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.”* Natomiast art. 24 ust. 2 określa, iż *„Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: (...) 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji; (...).”*

Aby doszło do naruszenia ww. przepisów prawa muszą kumulatywnie zostać spełnione dwie przesłanki:

- 1) bezprawność działań przedsiębiorcy, polegająca na naruszaniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji
- 2) godzenie tymi działaniami w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1) Pierwsza przesłanka naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie (...) – bezprawność działań przedsiębiorcy.

Zamieszczenie we wzorcu umownym postanowień sprzecznych z przepisami ustaw, jak i zaniechanie zamieszczenia w stosowanych wzorach umów prawem nakazanych informacji może stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Powyższa ustawa o swobodzie działalności nie definiuje pojęcia sprzedaży bezpośredniej, czy też sprzedaży na odległość. Należy przyjąć, iż art. 21 dotyczy w szczególności sprzedaży obwoźnej (lub obnośnej) dokonywanej za pośrednictwem agenta, komiwojażera (sprzedaż bezpośrednia) lub przy sprzedaży katalogowej według opisu, rysunku, cech towaru (sprzedaż wysyłkowa) [za WJ. Katner, Prawo działalności gospodarczej. Komentarz Orzecznictwo Piśmiennictwo, Warszawa 2003, s 75]. Polega ona na dotarciu przez sprzedawcę bezpośrednio do potencjalnego klienta w jego miejscu zamieszkania, miejscu pracy lub w czasie specjalnie zorganizowanego wyjazdu "turystycznego".

BLUE-ITI zawiera umowy z konsumentami poza lokalem swojego przedsiębiorstwa. Niewątpliwie ten rodzaj działalności należy zaliczyć do sprzedaży bezpośredniej. Zatem, w tym przypadku, zastosowanie będzie miał art. 21 ustawy o swobodzie działalności w myśl którego,

jeżeli przedsiębiorca oferuje towary lub usługi w sprzedaży bezpośredniej, jest on obowiązany do podania w ofercie m.in. firmy przedsiębiorcy.

Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową (art. 43¹ kc). Przedsiębiorca działa pod firmą, którą jest jej imię i nazwisko osoby fizycznej. Nie wyklucza to włączenia do firmy pseudonimu lub określeń wskazujących na przedmiot działalności przedsiębiorcy, miejsce jej prowadzenia oraz innych określeń dowolnie obranych (art. 43⁴ kc). Firma nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia (art. 43³ § 2 kc).

We wpisie do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Wójta Gminy w Pielgrzymce oznaczono przedsiębiorcę jako „CONNECT” Robert Buras (do dnia 13 lutego 2012 r.), a od dnia 14 lutego 2012 r. jako „Robert Buras „BLUE-ITI” i taką nazwą winien posługiwać się przedsiębiorca prowadząc działalność gospodarczą. A zatem BLUE-ITI, nie podając imienia i nazwiska osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, naruszył zasadę zawartą w art. 21 ustawy o swobodzie działalności. Zatem takie działanie jest bezprawne.

Przedsiębiorca może zawrzeć z konsumentem umowę poza lokalem przedsiębiorstwa. W takim przypadku konsumentowi przysługuje prawo do odstąpienia od tej umowy bez podania przyczyn, po złożeniu stosownego oświadczenia na piśmie w terminie 10 dni od zawarcia umowy (art. 2 ust. 1 ustawy o prawach konsumentów). Zgodnie z art. 3 ust. 1 tej ustawy, przed zawarciem umowy przedsiębiorca powinien poinformować konsumenta na piśmie o prawie odstąpienia od umowy w wyżej określonym terminie oraz wręczyć mu wzór oświadczenia o odstąpieniu z oznaczeniem swojego imienia i nazwiska (nazwy) oraz adresem zamieszkania (siedziby).

W myśl zaś art. 2 ust. 3 ustawy o prawach konsumentów *„W razie odstąpienia od umowy umowa jest uważana za niezawartą, a konsument jest zwolniony z wszelkich zobowiązań. To, co strony świadczyły, ulega zwrotowi w stanie niezmienionym, chyba że zmiana była konieczna w granicach zwykłego zarządu. Zwrot powinien nastąpić niezwłocznie, nie później niż w terminie czternastu dni. Jeżeli konsument dokonał jakichkolwiek przedpłat, należą się od nich odsetki ustawowe od daty dokonania przedpłaty.”* Stosownie zaś do art. 2 ust. 2 tej ustawy, nie jest dopuszczalne zastrzeżenie, że konsumentowi wolno odstąpić od umowy za zapłatą oznaczonej sumy (odstępne).

W stosowanym przez BLUE-ITI w obrocie z konsumentami wzorcu umownym „Zamówienie” brak jest informacji o prawie konsumenta do odstąpienia od umowy w terminie 10 dni od dnia jej zawarcia. Ponadto, do tego wzorca nie jest dołączany wzór oświadczenia o odstąpieniu. Natomiast „karą” za odstąpienie konsumenta od umowy, nawet w ustawowym terminie 10 dni, jest przepadek na korzyść przedsiębiorcy zaliczki lub kwoty za wykonaną przez niego usługę instalacji zestawu satelitarnego.

Ponadto, we wzorcu umownym znajduje się postanowienie, zgodnie z którym konsument, który chciał odstąpić od umowy instalacji zestawu telewizji "n" winien uiścić na rzecz przedsiębiorcy karę umowną w wysokości 99 zł. Tym samym ustawowe prawo konsumenta do odstąpienia od umowy zostało ograniczone i powiązane z obowiązkiem zapłaty odstepnego, co jest sprzeczne z wolą ustawodawcy, wyrażoną w ww. przepisach prawnych.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu uznał, że opisane działania EWMIR spełniają pierwszą z dwóch ww. przesłanek, tj. bezprawność działań przedsiębiorcy, polegającą na naruszeniu:

- a) art. 21 ustawy o swobodzie działalności w przypadku niepodania we wzorcu umownym „Zamówienie” imienia i nazwiska przedsiębiorcy prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą
- b) art. 2 ust. 2 i 3 ustawy o prawach konsumentów w przypadku zastrzeżenia w ww. wzorcu umownym, iż konsument odstępujący od zawartej umowy zostanie obciążony karą umowną w wysokości 99 zł oraz, w przypadku odstąpienia od umowy, przepada uiszczona przez niego zaliczka lub kwota za wykonaną usługę instalacji zestawu satelitarnego,
- c) art. 3 ust. 1 ustawy o prawach konsumentów w związku z brakiem informacji o prawie konsumenta do odstąpienia od umowy w terminie 10 dni oraz niewręczaniem konsumentom wzoru takiego odstąpienia,
co jednocześnie stanowi uchybienie ustawowemu obowiązkowi udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Ad 2) Druga przesłanka naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie (...) – godzenie powyższymi działaniami w zbiorowy interes konsumentów.

Analizując drugą przesłankę zastosowania w rozpatrywanej sprawie art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie (...) należy stwierdzić, iż opisane działanie przedsiębiorcy, naruszające przepisy art. 21 ustawy o swobodzie działalności oraz art. 2 ust. 2 i 3 oraz art. 3 ust. 1 ustawy o prawach konsumentów, niewątpliwie godzi w interes konsumenta i rodzi po jego stronie niekorzystne skutki.

Każdy konsument ma prawo sprawdzić wiarygodność i rzetelność przedsiębiorcy, z którym zawiera umowę. Jest to szczególnie ważne w przypadku zawierania umów poza lokalem przedsiębiorstwa, w mieszkaniu konsumenta. Podkreślić należy, że tego rodzaju umowy zawierane są niejednokrotnie pod wpływem chwili. Zatem nie podanie w umowie nazwy przedsiębiorcy (jego imienia i nazwiska) może stanowić dla konsumenta utrudnienie, a w konsekwencji przekładać się na problemy w dochodzeniu roszczeń od przedsiębiorcy i tym samym godzić w ekonomiczne interesy konsumentów. Podkreślić bowiem należy, iż podawanie przez przedsiębiorcę ww. danych stanowi regułę, na której opiera się praktyka obrotu gospodarczego oraz relacje przedsiębiorców z organami administracji publicznej i z sądami. Zatem zasada ta dotyczy również konsumentów korzystających z usług danego przedsiębiorcy.

BLUE-ITI, jak już stwierdzono wcześniej, zawiera z konsumentami umowy poza lokalem swojego przedsiębiorstwa. Wiąże się to z nieoczekiwaną dla konsumenta wizytą samego przedsiębiorcy lub jego przedstawicieli, którzy prezentują ofertę i zawierają umowę. Powoduje to dezorientację konsumenta, jego nieumiejętność rzetelnej oceny warunków umowy i jej przedmiotu, łatwość manipulacji konsumentem nie nastawionym na kontakt handlowy, ograniczenie ukształtowania jego woli i jej wyrażenia, co jest zagrożeniem dla jego świadomego uczestnictwa w rynku, a także zagrożeniem jego prywatności (patrz E.Łętowska „Ochrona niektórych praw konsumentów. Komentarz. 3.wydanie”, Wyd. C.H.Beck W-wa 2001, s. 26-27).

W celu zagwarantowania konsumentom ochrony przed skutkami zawarcia tego rodzaju umowy ustawodawca ustanowił w ustawie o prawach konsumentów określone instrumenty. Przede wszystkim zagwarantował konsumentowi prawo do odstąpienia od umowy w terminie 10

dni od daty jej zawarcia. Natomiast na przedsiębiorcę nałożył obowiązek informowania konsumenta o tym prawie w formie pisemnej oraz wręczenia wzoru odstąpienia. Tym samym konsumentowi przyznany został dodatkowy czas (10 dni) na spokojne i rzetelne zapoznanie się z warunkami umowy, przeanalizowanie ich pod kątem własnych potrzeb i możliwości finansowych oraz podjęcie suwerennej decyzji.

Prawo do odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa ma charakter bezwarunkowy. Dla podkreślenia wagi tego prawa wprowadzono zakaz żądania przez przedsiębiorcę odstępnego. W świetle powyższego konsument korzystający ze swojego niezwykłego prawa do odstąpienia od umowy w terminie 10 dni nie może być obciążony żadną karą umowną, a taka sytuacja ma miejsce w niniejszym przypadku.

W przypadku odstąpienia od umowy, na obu stronach tej umowy ciąży obowiązek zwrotu w stanie nienaruszonym wszystkiego co świadczyły. W świetle powyższego konsumentowi korzystającemu ze swojego niezwykłego prawa do odstąpienia od umowy w terminie 10 dni BLUE-ITI winien zwrócić całą zaliczkę lub opłatę za wykonanie usługi instalacji zestawu satelitarnego.

Reasumując, celem ustawodawcy wprowadzającym powyższe regulacje prawne była ochrona konsumenta przed pochopnym zawieraniem umów, niejednokrotnie pod wpływem argumentów i sugestii przedsiębiorcy. Zatem nie informowanie konsumentów o prawie do odstąpienia od umowy, a co za tym idzie, nie wręczenie im wzoru odstąpienia, a także nie zwracanie konsumentom, korzystającym ze swojego ustawowego uprawnienia do odstąpienia, zaliczki lub opłaty za instalację, jak już wykazano powyżej, jest działaniem bezprawnym, godzącym w ekonomiczny interes konsumenta, którego BLUE-ITI obciąża całym ryzykiem gospodarczym. Na konsekwencje finansowe narażony jest także konsument w przypadku konieczności dochodzenia danych dotyczących firmy przedsiębiorcy, od którego zamierza dochodzić swoich roszczeń.

Tym samym wypełniona została druga z przesłanek, godzenie powyżej opisanymi działaniami w zbiorowy interes konsumentów, niezbędna do stwierdzenia praktyki naruszenia zbiorowych interesów konsumentów.

W tym stanie rzeczy Prezes Urzędu stwierdził, że spełnione zostały łącznie wszystkie przesłanki niezbędne dla zakwalifikowania opisanych działań przedsiębiorcy, jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie (...).

Zatem, mając powyższe na uwadze należało orzec, jak w sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kpc – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu.

Otrzymuje:
Robert Buras
BLUE ITI
Ul. Małackiego 16/1
60-707 Poznań